

FOAIA POPORULUI

Organul partidului național-țărănesc.

Prețul gazetei :	Redacția și administrația :	Inseratele :
Pe an 15 cor.	Cernăuți, strada Catedralei 6.	Un rând petit odată 40 bani
Pe jumătate de an 8 "	Apare în fiecare Duminică.	De două ori . . 70 "
Pentru străinătate 20 "		De trei ori . . 100 "
		Un număr costă 30 bani.

Aurel Onciul.

Reedificarea României.

Un studiu al reformelor necesare.

(Urmare.)

Principiul internatului nu se poate realiza, decât dacă stau la dispoziție mijloacele materiale necesare. Sunt de acoperit cheltuielile pentru local, hrană, îmbrăcăminte și supraveghiere. Localul, socotindu-se chiar 10 metri cubici de copil, pe când în armată ajung 5 metri cubici de soldat, nu recere, conform datelor expuse mai sus, în capitolul relativ la industrie, decât o investițiune de $(10 : 3 \times 7 =) 22$ L. și deci o anuitate de $(22 \times 0.06 =) 1.30$ L. de copil. Cheltuielile pentru hrană, dacă se calculează chiar pe baza prețurilor maximale, fixate de guvern în anul excepțional 1916¹⁾, și a porțiunii zilnice, prevăzute pentru soldați (de 190 gr. de carne, sau de alte albuminoase, de 840 gr. de pâne, 100 gr. de făină, 70 gr. de legume, 10 gr. de untură) se urcă abia pe zi la 0.30 L., pe lună la 9 L. și pe cele 10 luni ale anului școlar la 90 L. Pentru îmbrăcăminte, dacă se uniformează și se întrebunțează trainicul costum național, ajung pe deplin 20 L. pe an, iar cvota speselor de supraveghiere, dacă se institue o educatoare cu retribuțiuni de cvartier și de mâncare gratuită și afară de aceea cu un salariu anual în bani de 600 L. tot pentru 50 de copii, se reduce la 15 L. de copil. Astfel cu cel mult 130 până la 150 L. pe an se pot acoperi toate cheltuielile pentru întreținerea unui copil în internat. Față de budgetul școlar actual, care cuprinde deja în sine salariile instructorilor și

spesele luminatului și ale încălzitului, accesibile cele din urmă unei reduceri respectabile prin întrebunțarea electricității, regimul internatului recere pentru aproximativ un milion de copii de școală un plus de 130 până la 150 de milioane de Lei pe an. Recerința aceasta însă își află cu vârf acoperirea ei în prisosul de 300 de milioane de Lei, care rezultă din diferența venitului din solul expropriat și între anuitatea necesară pentru interesele și amortizarea indemnizării respective, precum s'a arătat mai sus, în capitolul relativ la agricultură. Prisosul acesta, produs de munca țăranilor, nu se poate folosi mai bine decât pentru întreținerea, educarea și instruirea copiilor țărănești, și numai folosirea aceasta justifică sarcina relativ grea, care li se impune țăranilor prin sistemul combinării proprietății publice cu emfiteuzași embaticul pe jumătate al roadelor pământului lucrat de ei. Statul însă, pe lângă beneficiul material ce i-ar rămânea încă, ar avea profitul imenz de a-și crește în relativ scurtă vreme o populațiune sănătoasă, bine educată și bine instruită. Și în fine materialul cel mai prețios al statului este omul. Fiind el inferior în privința fizică, morală și intelectuală, chiar măsurile reale cele mai bune devin iluzorice.

Pe lângă învățământul primar, trebuie reformat și învățământul ulterior în ceea ce privește admisibilitatea la școalele superioare. În prezent fiecare studiază ce vrea, fără să-i pese, ori de în profesiune ce vrea să o îmbrățișeze mai este loc sau nu. Efectul sistemului acestuia este pe de o parte o pletoară colosală în unele profesii indeosebi în carierele așa-numite liberale, pe de altă parte o lipsă adânc simțită de

¹⁾ Vezi N. Xenopol, La richesse de la Roumanie, pag. 123.

specialiști, precum pe terenul agriculturii, al industriei și al comerțului. Rațiunea cere, ca în fiecare școală pregătitoare pentru o carieră oarecare să se admită numai atâția aspiranți, câți se pot plasa în viitor în cariera aceasta, conform experienței bazate pe statistică, cum se procedează deja în prezent la școlile militare. Primirea ar avea să urmeze pe temeiul calificării, care la rândul ei și-ar afla expresia într-o sumă de unimi pentru toate obiectele relevante. Pe baza atestatului școlii inferioare precedente, fiecare absolvent poate să-și aleagă după plac școala superioară ce vrea să o frecventeze. Dacă numărul doritorilor este mai mare decât cerința, petenții cu o sumă mai mare de unimi se preferă celor cu unimi mai puțin, făcându-se eventual, în interesul alegerii libere a profesiei, celor respinși concesiunea de a repeta clasa ultimă și de a-și crea astfel în anul următor sorți mai buni pentru primirea în școala dorită. Pierderea de ani ce rezultă din modalitatea aceasta, fără îndoială va îndupleca pe cei mai mulți să rezigneze la aspirații întrecute și să se mulțamească cu cariera ce le este accesibilă, conform calităților reale, și totodată le garantează o căpătuire sigură și mai grabnică. În ori ce caz, sistemul îndegetat, față de cel practicat până acuma, ar îndruma o selecție mai rațională a aspiranților la diferitele profesii și totodată o economie mult mai bună cu forțele intelectuale de cari dispune statul, mărginind libertatea alegerii profesiei numai în cadrul necesității absolute.

VI. Administrația.

Sistemul administrativ român, copiat fără critică de pe modele străine, este cu desăvârșire greșit, atât în privința fundamentului și a structurii, cât și a circumferenței în materie și în spațiu.

Conform vechii teorii constituționale, care se oglindește într-o câtva și în § 93 al constituției române și acordă capului administrației numai dreptul de a »face regulamentele necesare pentru executarea legilor«, fundamentul sistemului administrativ actual îl formează ideea, că administrația nu este decât aparat pentru executarea legilor. În realitate însă, administrația are chie-marea generală de a realiza scopurile publice. Realizându-se, ea nu poate aștepta abia impulsul din partea legislației, pentru că raporturile publice sunt atât de multe și de varie, încât nu

este cu puțință intervenția legislației în fiecare caz concret. Administrația însă-și trebuie să și-i deie, conform mandatului ei general de a realiza scopurile publice. Procedând însă în modul acesta, activitatea ei nu se mărginește la simpla executare a unei voințe străine, ci cere voință proprie. Astfel administrația nu este numai roaba legislației, mașina ei pentru aplicarea legilor, ci reprezintă o funcție specială a statului, paralelă legislației. Voința legislativă îi dă numai direcțiunea și-i defigă limitele în cari are să se miște. În cadrul acesta, administrația dispune independent, fără să aibă lipsă de autorizări prealabile și individuale ale legislației. Ea trebuie să procedă chiar unde lipsește orice vot al puterii legislative. Autorizarea ei este întemeiată pe dreptul primar, izvorât din obligațiunea ei generală de a servi interesele publice³⁾.

Ca administrația să fie în stare de a servi cu temeiul interesele publice, deși în direcțiunile și în limitele hotărâte de lege, dară în mod independent și la propria ei inițiativă, structura ei, cu privire la mulțimea nemărginită a intereselor varii, trebuie să fie cât de universală. A o întemeia numai pe birocrație, nu-i de ajuns, pentru că, după experiențele făcute, birocrații, chiar fiind bine școliți și înzestrați cu cunoștințele necesare, pe de o parte au prea puțin contact cu toate păturile poporului, pe de altă parte nu sunt și nu pot fi specialiști pe toate terenurile pe cari s'a estins administrația modernă. Dară nici întemeierea administrației exclusiv pe funcționari aleși, nu garantează succesul, pentru că funcționarilor acestora, deși sunt în contact intim cu poporul, și fiecare specialist în ramul său, le lipsește atât simțul cât și sila de răspundabilitate, proprie birocrațiilor retribuți de stat și supuși puterii lui disciplinare. Sub împrejurările acestea, cea mai bună structură a administrației este combinarea elementului birocrațic cu elementul autonom, precum este realizată în renumita »Kreisverfassung« din Prusia, care atât în pace, cât și în războiu s'a arătat superioară tuturor celorlalte sisteme din Europa. Și în România ar avea deci să se alcătuească administrația generală — cea specială este supusă altor condițiuni — din birocrații și din funcționari aleși cari, după cum o recer diferitele agende, ar lucra ba individual, ba în secții, ba în plen, însă și în cadrul acesta, activitatea lor trebuie deosebită, conform ele-

³⁾ Vezi Aurel Onciul, Dreptul administrativ român, Viena, 1900, pag. 3.

mentelor din care se compune actul administrativ. Acesta cuprinde în sine pe de o parte subsumarea faptului concret sub direcțiunea dată sau legea existentă, adică concluzul, pe de altă parte îndeplinirea concluzului luat. A lua concluzuri sunt chemați în prima linie funcționarii aleși, specialiști în ramul lor și în contact cu poporul, față de cari birocrați ar avea numai să exercite ministerul public, eventual cu drept de veto, făcând prin el să devolveze chestia la autoritatea supraordonată. Îndeplinirea concluzului dincontra trebuie să rămâie rezervată birocraților, supuși unei rezponzabilități mai stricte, cari singuri ar avea să dispună de puterea brachială a statului și drept aceia să fie adevărații depozitari ai imperiului public.

Tot astfel de nepotrivită, ca idea fundamentală și structura administrației române, este și circumferența ei în materie. În materie ea aproape nu are margini. Legile administrative, necuprinzând de regulă decât directive la adresa aparatului executiv, fac omnipotentă administrația. Libertatea individuală mai nu există față de ea. Echilibrul însă, între omnipotența statului și libertatea individuală, conform ideii moderne a statului bazat pe drept, nu înseamnă numai un detalii politic ce se poate întocmi după plac sau de fel, după considerantele sau împrejurările politice, ci chiar formula generală pentru raportul între totalitate și individ, sinteza echilibrului exigențelor publice și individuale, în care se concentrează însă și problema statului³⁾, iar singurul chip de a restabili echilibrul acesta și de a delimita sfera libertății individuale față de omnipotența statului este constituirea unor drepturi subiective, în favorul individului, după modelul codicelui civil. De atari drepturi subiective, pe terenul administrației, nu se găsesc însă în legile române decât puține urme și lipsa aceasta este defectul principal al administrației române, care o degradează la nivelul administrației turcești și-i detestă calitatea de administrație europeană, civilizată. Spre a înlătura stigma aceasta, se impune o reviziune temeinică a totalității legilor administrative române, din punct de vedere al scutirii libertății individuale, și pre scopul acesta al constituirii unor drepturi administrative subiective. Constituindu-se însă astfel drepturi, este de neapărată trebuință și un aparat pentru cunoașterea și realizarea lor, deci înființarea contenciosului administrativ.

În urmă este indispensabilă și o schimbare a circumferenței actuale și în spațiu, deși în direcțiunea tocmai opusă reorganizării economice. Căci pecând economia, din cauza diferințării progresive a producției cere în diferitele ramuri maximul centralizării posibile, administrația dincontra, chemată a satisface în mare parte trebuințele la fața locului, are lipsă de o decentralizare cât se poate de întinsă. În prezent, mai toate agende administrative se concentrează în autoritățile centrale, în ministere, cari din cauza aceasta ipetrofează, pecând autoritățile locale, prefecturile și comunele, abia veștează. După firea lucrului însă, autorităților centrale nu le compete decât puterea regiminală, adică inițiativa față de corpurile legiuitoare și autorizarea de a direge prin instrucțiuni generale sau ordine speciale personalul și materialul pus la dispoziția lor. Toate celelalte agende administrative intră în cadrul autorităților locale, și anume jurisdicțiunii administrative într'a doua și ultima instanță, înainte de ce are loc contenciosul administrativ și în consecvența jurisdicțiunii acesteia, controlul autorităților subordonate în cadrul prefecturii, iar aplicarea directă a legilor și îndeplinirea tuturor concluzelor administrative în cadrul comunei. Temelia administrației are deci să o formeze comuna. Rolul acesta i-l atribue deja organizația prezentă, punându-i în cărcă aproape toate agende administrative. Numai ea nu întrebă, ori de comuna în starea ei actuală, are și puțința reală de a-și împlini toate datoriile ce-i incumb. Și puțința aceasta nu o are aproape nici una din comunele rurale, parte din cauza dimensiunilor parte din lipsa de organe. Ce se atinge de dimensiuni, există o diferență colosală între comunele rurale, atât ce privește mărimea teritoriului, cât și numărul populației. Caracteristica tuturor este numai situația răzleață a caselor și disproporția enormă, rezultată din ea, între numărul relativ mic al locuitorilor și întinderea întrecută a vetrei satului care împiedică orice măsură de salubritate publică. Toate relele acestea se înlătură de sine, dacă în consecvența exproprierii solului cultivabil și a regulării râurilor (cap. I și II) se reformează și regimul abitațiunii rurale. Având și așa să se zidească din nou toate casele, și anume pe teren expropiat, nimic nu împiedică a comasa comunele, a le înzestra cu cam același teritoriu de 40—50 km pătrați, care pe de

³⁾ Vezi Aurel Conciul în Convorbirile literare, XXXIII, Nr. 9.

o parte exclude distanțe mai mari de 4 km între casă și țarină, pe de alta parte însă permite adunarea unei populațiuni de 700 sau de 800 de familii cu 4000 până la 5000 de capete, a concentra apoi casele și grădinile cu câte o suprafață de $\frac{1}{2}$ ha într'o vatră de 4 sau 5 km² și a crea astfel premisele pentru întocmiri comune precum sunt: străzi pardosite, canaluri, conducte de apă, lumină electrică, baie publică, abatoriu, spital, școală elementară etc. Comasarea comunelor, la rândul ei, ar face cu puțință de a înlătura și lipsa de organe și de a înzestra comunele cu toate organele necesare pentru administrația comunei și statului. Se'nțelege că consiliul comunal ar rămânea organul reprezentativ al comunei autonome și chemat a vota normele generale obligatorice pentru comună; el ar avea însă să exmită din sinul său un comitet permanent, compus din primar și ajutorii lui, care împreună cu notarul numit și plătit de stat ar purta grijă de întreaga administrație autonomă și națională, inclusive serviciul financiar, și chiar jurisdicțiunea de pace, comitetul, conform structurii expuse mai sus, luând concluziile necesare, iar îndeplinirea tuturor actelor administrative fără excepție rămânând rezervată notarului.

Afară de organele acestea, se pot institui încă după plac sindicate ale agricultorilor, comercianților, meseriașilor etc., comitete de mame pentru internate și orice fel de organe autonome pentru interese speciale. Toate interesele populațiunii s'ar satisface chiar în comună, și decentralizarea administrației ar fi perfectă.

O sumă de comune s'ar împreuna într'un județ. Reconstruindu-se comunele, se pot schimba și limitele actuale ale județelor. Din considerări de economie ar fi bine a acomoda mărimea județelor organizației militare și a împreuna de pildă într'un județ câte 64 comune rurale, din cari s'ar forma în pace câte un ploton, deci de județ câte un regiment de patru batalioane cu câte patru companii, iar în războiu câte o companie de combatanți, deci de județ o divizie de câte patru regimente, armele speciale având a se recruta din comunele urbane, necuprinse în numărul comunelor rurale. Se înțelege că reprezentanța județului ar rămânea consiliul județean. Și el ar avea să exmită din sinul său un comitet permanent, compus din prezident, viceprezidenți și câțiva asesori, cari împreună cu prefectul numit de stat ar purta

grijă de întreaga administrație autonomă și națională a județului, comitetul luând concluziile necesare, iar prefectului rămânându-i rezervată întreaga executivă. Fiecării prefecturi ar avea să i se atașeze specialiștii și organele auxiliare de trebuință, înstituindu-se în sediul ei și câte o sucursală a băncii naționale și a sindicatului comercial.

Autoritățile centrale în urmă, și așa împărțite după resorturi, ar avea să rămână cum sunt, cu singura abatere, că se descarcă de mulțimea micilor agende administrative și obținționale necesară pentru acțiuni legislative și organizatorice. Acțiuni de aceste sunt îndeosebi necesare pe terenul economic și social, neglijat până acuma cu desăvârșire.

Paralel cu reorganizarea administrației ar trebui să se reformeze și budgetul. Cu sistemul actual de biruri și de dări nu va merge mai departe, iar monopolurile sunt totdeauna întreprinderi contestabile, cari au și părțile lor rele. Statul va trebui să-și asigure resurse tot mai mari din participarea sa la beneficiile producțiunii și ale comerțului, fie prin întreprinderi proprii, cum sunt stabilimentele de electricitate și industriile extractive, fie prin sindicate, ca banca națională, sindicatul cerealelor etc.

(Finea va urma.)

Correspondență dela țară.

Clocănești, în 13 Iulie 1918.

Domnule redactor,

Citind foaia din 30 Iunie, am aflat scris: Vrem păpușoiu! Am citit aceasta în fața mai multor gospodari și gospodine, amar năcăjite cu o mulțime de copii. Și ascultându-mă au început a plânge cumplit, când au auzit, că pe săptămâna viitoare căpătăm ceva păpușoi sau barabule. Of! cu câtă mulțămită și cu lacrimi în ochi au zis, ca să trăiască cinstita stăpânire și toți aceia cari ne voiesc nouă, năcăjiți de munteni binele. Să ne steie în ajutoriu, până va fi cu totul pacea mult dorită, ca să nu perim de foame.

Amar ne amenință foamea pe noi muntenii. Foamea ni-i cel mai mare dușman dintre contrarii noștri. Cu orișicare dușman a stat brava noastră oștire ca un zid neclintit și fără nici o teamă, dar' în fața dușmanului foamea nu poți să ții calea cu baionetă. Că acest dușman învinge orice putere. Numai Isus, puter-nicul D-zeu, poate fi învingător al tuturor duș-

manilor, și acestui nesuferit dușman care se numește foamea.

Atâta scumpete cât se află în partea muntelui, nu s'a mai pomenit. Am scris într'un număr al foii noastre, că-i mare scumpete, că se află făină cu 7 cor., dară acuma îi 10 și 12 cor. chilogramul; și nu se găsește, doară numai pe la o seamă de negustori. Au luat oamenii lumea în cap, numai să cosască ceva pentru traiu; să duc o seamă de oameni cari au puteri pe la țară. Dară țărani is plini de tot binele. Au acuma bani destui, îmbrăcăminte destulă, nici nu se uită la munteni. Au rămas muntenii numai goli și fără bani, numai să capete ceva de ale traiului. Muntenii noștri n'au unde sămăna păpușoiu, că nu-i acela loc ca la țară. Recolta muntenilor erau vitele, toată avuția lor. Dară acuma nu-s nici vite. Ce credeți D-Voastră, să mai putem face? Cum să mai trăim? Cari gospodari au fost mai în putere, au două vaci și 3—4 oi. Dară și acelea cu o nevoie se vor ținea, fiind fânațele puține și din câte sunt, se vorbește, că are să se ieie la comandă. Și numai atâta se va lăsa, ca la o vacă și la un cal. Răfuiți, cinștiilor domni, cum putem mai trăi, că nevoile se înmulțesc pe zi ce merge tot mai mult. Vă rugăm cu toții, să fiți cu milă spre noi și să ni stați în ajutor, batâr a patra parte din nevoile ce le îndurăm, să fie scăzute.

Vă rugăm, de Vă este cu putință, a nu uita de noi muntenii.

Cât suntem de supărați și de năcăjiți, tot voiesc a Vă scrie o poezie din trecutul strămoșilor Bucovinei:

Unde-s vremuri de mărire
Ai strămoșilor Români
Ce muriau cu fericire
Răzbunându-și pe păgâni?
Dragi copii ai Bucovinei,
Voi ce poate ați uitat,
Că pe câmpii bătăliei
Moșii noștri au picat,
Ascultați cum spun bătrânii
Că erau pe-atunci Români.

Când ordiile tatar
Năzuiau a ne călca
Și-ale noastre sfinte-altare
Se cercau a le prăda,
Se sculau cu mic cu mare
Moșii noștri și-i goniau;

Căci a patriei scăpare
Le da suflet și 'nvingeau.
Așa, zău, spuniau bătrânii,
Că să băteau Români.

Erau domni Români-odată,
Tari ca niște împărați,
Căci cu inimă curată
Cărnuiau pe ai lor frați.
A cazacilor trufie
Multe ori au înfruntat,
Și a Leșilor trufie
Dese ori au rușinat.
Căci pe atunci, ne spun bătrânii,
Erau bravi și tari Români.

Mănăstirile zidite
De pe-atunci mărturisesc
Tot învingeri împlinite
De poporul românesc.
Iar' movilele 'nălțate
Peste dealuri și câmpii
Spun că-acolo's îngropate
Corpuri chiar de dușmani vii,
Căci pe dușmani, spun bătrânii,
Pururea-i băteau Români.

Tot Român'u'n bătălie,
Numele-și căuta,
Și dup'a sa vitejie
Boierie căpăta
Nu'mpila frați pe frați,
Sub cuvânt ca e boier,
Și domnia sfânta dreptate
Pe pământ că și în ceriu.
Zău, așa ne spun bătrânii,
Că erau pe-atunci Români.

Arma, crucea și dreptatea,
Inimile însuflețiau,
Neatârnairea, libertatea
Toți goniau sau toți muriau.
Era sfânta datorie,
Pentru țară a lupta,
A se duce în bătălie,
Și-al său sânge a vărsa.
Așa, zău, ne spun bătrânii,
Că credeau pe-atunci Români.

Mii de mii de ani de-ar trece
De amar și de nevoi,
N'ar putea ca să ineca
Suvenirile din noi.

Căci strămoșii din morminte
 Noaptea'n visuri ne șoptesc.
 Și-a lor șoapte rămân sfinte
 În poporul românesc.
 Și precum ne spun bătrânii,
 În veci așa vor fi Români!

Dumitru Crăciun.

Urmările războiului.

Situația țărilor beligerante după războiu.

Grele încercări, prefaceri fel de fel, crize economice și financiare, prefaceri politice, iată cum ni se arată starea, care va fi după războiu; și nu numai la noi, dar și 'nalte țări. Războiul european sau mai bine zis mondial, va zdruncina pentru multă vreme mersul economiei naționale a popoarelor în războiu. Budgetele diferitelor state se vor saldă cu deficite însemnate, iar datoria publică a fiecărui stat în războiu va crește colosal. E deja destul de însemnat deficitul la noi în Austria acum, după 4 ani de războiu; ce va fi la sfârșit? Ministrul de finanțe a arătat în camera deputaților că spesele statului sunt de 24.421 milioane, câștigul de 4855 mil. cor., avem deci un deficit de 19.466 mil. cor.! Din spese e trei sferturi din sumă pentru cheltuielile războiului. Deci războiul ne costă un miliard și jum. pe lună!

Se'nțelege că pentru să-și asigure statele beligerante starea financiară, vor recurge la dări și impozite nouă. La noi, ministrul de finanțe a arătat în camera deputaților, că voiește să suie tariful trenurilor. El a mai spus, că voieș'e să puie biruri nouă. El voiește să suie birurile indirecte. Datoriile de războiu sunt până acuma de 63 Miliarde cor. Ca să putem plăti procentele pentru suma asta atât de considerabilă, ni trebuiesc 2510 milioane cor! Și când constă o familie din 5 sau 6 persoane numai, ce sumă frumoasă căpătăm, care trebuie subtrasă dela mia, sau ceva peste mia de cor. a salariului pe un an a unui funcționar de mijloc?

După încetarea războiului acestuia va trebui desfășurată o muncă grozavă, vor trebui făcute eforturi mari și economii extraordinare de cătră toate țările, pentru a aduce lucrurile la starea lor normală. Vor trebui mulți ani de muncă încordată, de chibzuială metodică și cumpănită, până când să se poată ajunge ca țările să-și reia progresul lor economic și financiar de mai înainte.

Nu numai noi, dar toate statele cheltuiesc din gros și fără nici o stavilă, pentru a putea

ieși cu bine din urgia asta înspăimântătoare. Cea ce se cheltuia înainte cu milioanele, azi se cheltuiește cu miliardele. Milioanele nu mai prețuiesc azi nimic aproape. Dar pe lângă țările beligerante sunt silite să facă eforturi financiare și economice și statele neutre. Iată de ce s'a ajuns azi, ca să se cheltuiască fără măsură și socotială. Și de unde se fac toate cheltuielile aceste? Din rezerve? rezervele s'au isprăvit de mult, nu numai în țările în războiu, dar și 'n multe state neutre. Atunci de unde's fondurile? Totul se face din împrumuturi! Natural, căci nici nu se poate face altfel, când ești în primăjdie. După războiu însă, statele vor trebui să-și întocmească budgetele lor astfel, ca să echilibreze cheltuielile cu veniturile. Și de ce greutate mare vor da guvernele când vor vedea, cât de mare e pasivul față de activ. Ele vor vedea, că budgetul cheltuielilor — sporit în mod destul de simțitor cu plata dobânzilor pentru împrumuturile de războiu — nu se va putea ușor echilibra cu cel al veniturilor.

Și aceasta e ușor de înțeles că va fi imposibil sau cel puțin foarte greu de obținut, când statele vor ieși din războiu cu populația decimată, comerțul și industria adânc sdruncinate, economia redusă la un minimum.

Statele beligerante nu vor avea alte ajutoare, imediat după pace, decât emiterea de biruri nouă sau alte impozite. Împrumuturile vor fi foarte grele, de nu imposibile, iar situația va deveni și mai grea.

Totul va depinde deci dela impozite. În ce chip vor fi emise și ce rezultate vor da, vom vedea.

Odată cu lipsa de bani vom simți și lipsa de brațe muncitoare, lipsa de meșteșugari, de cari ducem în fine mare lipsă și azi, vom simți lipsa specialiștilor în diferite ramuri industriale.

Vor lipsi deci sutele de mii și milioane de meseriași, cari contribuiau zilnic la înaintarea industriei mondiale. Aceasta va avea urmări bune pentru clasa muncitorilor și pentru cei specializați în anumite industrii, mărinduli-se salariile, fiind lipsa de brațe mai mare decât ofertele.

Iată pe scurt cari vor fi urmările economice ale războiului — fără a mai vorbi de cele politice — urmări cari se vor simți cu atâta mai mult după încheierea păcii.

Cum vor ieși statele beligerante din încurcarea aceasta grozavă, ne va arăta viitorul.

L. Călin.

Știri mărunte.

Numire. Dl. Vladimir Iliuț, fostul conducător al prefecturei din Gurahumorului, a fost numit comisar superior.

Promoție. Dl. Silviu Dimitrovici, asistent silvic la direcțiunea bunurilor fondului religios, a fost promovat la universitatea din Viena în doctor în drepturi.

Biroul invalizilor. Ministeriul pentru îngrijirea socială a îndrumat înființarea birourilor pentru militari invalizi cu scopul de a sprijini din răspuțeri pe acei eroi, cari în apărarea patriei au suferit defecte trupești. Birourile aceste, mai întâiu vor lua în evidență pe toți invalizii din țară, vor griji de starea lor sanitară, de ajutorarea cu straie, unelte, proteze, de școlirea lor industrială, comercială, economică și în meserii, vor mijloci posturi și îndrumarea petițiilor pentru dobândirea de ajutoare bănești, spre a putea cumpăra casă ori pământ, apoi vor face reclamațiile necesare dacă se rețin pensiunile invalizilor ș. a.

Ajutoare bănești pentru cumpărarea de gospodării până la suma de 8000 cor. primesc numai acei invalizi a căror invaliditate este peste 75% și nu pot să se prindă de alt lucru.

Ajutoare pentru deschiderea unei prăvălii, cumpărarea de unelte de meseriași, cumpărarea de cai ș. a. se dau numai până la suma de 1000 cor.

Birourile invalizilor se află pe la fiecare prefectură. În fiecare comună s'au numit oameni de încredere, cari înlesnesc legătura între invalizi și biroul acesta. Toți invalizii pot să se adreseze către birourile invalizilor, dela care vor primi orice deslușire ar dori. Preoții, învățătorii și primarii au sfânta datorie, de a li sta în ajutor invalizilor și a le da sfaturile trebuincioase. Referitor la școlirea invalizilor pe terenul industrial și de meserie dă deslușiri reprezentantul ministeriului pentru lucrările publice pentru Bucovina întreagă, directorul școlii speciale din Câmpulung Ilie Veslovschi.

Concertul artistei d-ra Viorica Ursuleac. Luni în 5 l. c. a dat artista dela opera regală din Agram, dra Viorica Ursuleac, un concert, în care a dat dovadă că e o artistă desăvârșită în cântarea vocală. Sala a fost arhiplină și un public distins a aplaudat cânticele d-ra Ursuleac, cari au fost cântate cu cea mai mare precizie și artă și au fost predate atât de drăguț. Mai

ales cele trei cântece românești de Porumbescu, Popescu și Spirescu au stârnit o furtună de aplauze nesfârșite. Numai puțin a fost aplaudat cântecul »Vergebliches Ständchen« de Brahms, a cărui predare a fost atât de fermecătoare, că a trebuit să fie repetat. Probe de artistă deplină și de deosebitu-i talent, a dat dra Ursuleac în aria Eleonorei din »Trubadurul« și mai cu seamă a stârnit dnei admirația publicului în »Vilanelle« de Dell'Acqua. Dorim tinerei artiste, căreia îi surâde viitorul cel mai strălucit, succesele cele mai depline și totodată îi și mulțumim, că ni-a procurat o seară atât de frumoasă și o asigurăm, că nici odată n'au s'ouite aceia, cari au avut deosebitul noroc s'o admire. D-l prof. Adler a acompaniat și de astă dată cu cea mai mare acuratețe și siguranță — ca în totdeauna, — pe artista noastră și prin modestia-i elegantă a făcut cea mai bună impresie asupra publicului.

L. Călin.

Cărți românești. Din multe părți, mai ales dela soldații noștri din câmp, ni sosesc întrebări, unde s'ar putea cumpăra cărți românești. Tutura acestora li răspundem că cărți românești se pot comanda dela: **Librăria »Școala Română«** în Suceava.

Dela banca țerii. Direcțiunea acestei bănci ne roagă să comunicăm, că orele de oficiu pentru partide sunt numai dimineața dela orele 8—1. După amiază nu sunt ore de oficiu pentru partide. Acei țerani, cari au de lucru la banca țerii, fie că vor să replătească datoria lor, fie că vor să ceară deslușiri, numai dimineața pot isprăvi treburile lor la banca țerii, fiindcă după amiază banca țerii rămâne închisă.

Coale pentru calcularea adaosului de scumpete. (Einzelfragebogen) pentru preoți, văduve și cantori se află la »Societatea tipografică« în Cernăuți, piața principală Nr. 3, cu prețul de 20 bani exemplarul.

„**Biblioteca Ardealului**“ va apărea în format de carte în fiecare lună, tipărită pe hârtie bună, cu caractere tipografice moderne și învăluită în copertă ilustrată. Primul număr va apărea în cursul lunei August, și va conține versuri de Gheorghe Coșbuc, în forma unei antologii moderne și introduse de prefața dlui Emil Isac. Exemplarul va costa 1 coroană 50 bani și 50 bani pentru porto și se poate comanda prin toate librăriile, iar direct prin editura: Institutul de arte grafice Alexandru Anca, Szamosujvár—Gherla.

La comandă suma să se trimită înainte. In toate ale redactării bibliotecii, scrisorile să adresează dlui Emil Isac Cluj, (Kolozsvár) Strada Bartha M. Nr. 22.

Calendar
August 1918.

Ziua	Calendarul vechiu	Cel nou
Miercuri	1 † Scoat. și 7 Mac.	14
Joi	2 Primul M. Stefan ☉	15
Vineri	3 C. P. Isachie	16
Sâmbătă	4 SS. 7 tin. din Efes	17
Duminică	5 M. Eusignie	18
Luni	6 (†) Schimbarea la față	19
Mărți	7 C. Domeție	20
Miercuri	8 M. Emilian	21
Joi	9 Ap. Matia (din cei 70) ☉	22
Vineri	10 M. Laurențiu	23
Sâmbătă	11 M. Euplu	24

Foia Poporului

se trimete numai
acelora cari plătesc
abonamentul înainte

La institutul Röntgen

(razele x)

al doctorului

Goldfeld,

Cernăuți, strada poștei Nr. 1,

se primesc cercetări cu razele x (Röntgen) la boale de plămâni, inimă, stomac precum și alte boale interne.

Molizi, brazi

și alte lemnuri, **netăiate** sau **tăiate**,
cu sau fără ferestea cumpără

in orice cantitate

despărțitura pentru lemn

al

băncii ostaustriace agrare și industriale „Ostbank“,

Cernăuți, strada domnească 2,

unde se primesc oferte.

**Insemnat pentru posesorii împru-
muturilor de războiu anteriorcare!**

Banca ostaustriacă agrară și industrială

„OSTBANK“

Cernăuți, strada domnească 2,

primește semnări pentru al VIII-la împrumut de războiu

resp. asigurări pe împrumutul de războiu pentru c. r.
fondul austriac militar pentru văduve și orfani.

până la **31 August** a. c.

Pentru asigurări pe împrumutul de războiu se primesc
drept plată și împrumuturi de războiu lombardate; sem-
nărilor se calculează în acest caz valuta deplină a contului
lombardat, cel puțin însă suma, care a fost de fapt plătită
la timpul său pe împrumutul de războiu lombardat.

Toate informațiile se primesc la „Ostbank“.

— **Toate afacerile de bancă.** —

**Transacțiuni industriale. ● Despărți-
tură de lemne. ● Depuneri!**

Condițiuni foarte culante!

Internist și medic pentru femei

Dr. Gustav Schifter

s'a întors și ordonează, ca înainte, zilnic dela orele
2-4 d. m. în Cernăuți,

strada domnească Nr. 22.

COMUNICAT.

Vechilor mei clienți precum și p. t. pu-
blicului aduc la cunoștință, că am deschis
din nou sub conducerea mea proprie

în strada templului Nr. 8, partere,

ATELIERUL MEU DENTISTIC,

pentru restituirea modernă a dinților, cel mai
vechiu atelier, de peste trei zeci de ani (1888)
pe piața din Cernăuți, acuma înzestrat cu toate
aparatele și întocmirile igienice corespunză-
toare timpului nou și cu electricitate.

Mă recomand prea onoraților pațienți
ș. p. t. publicului la efectuarea cea mai grabnică
și exactă a tuturor lucrărilor din meseria mea.

E. Kampelmacher

dentist, autorizat de c. r. ministerul de
interne pentru operațiuni de dinți și con-
cesionat de guvernul țării.